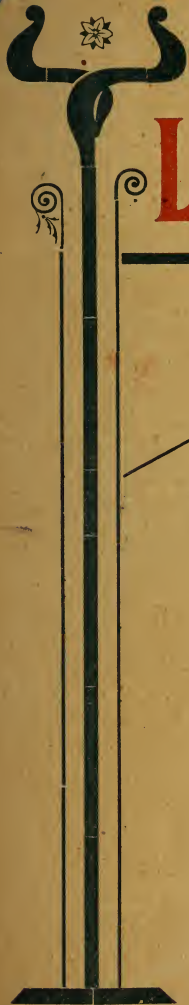

1236

SOCIEDAD DE AUTORES ESPAÑOLES

LA BOHÈME

COMEDIA EN UN ACTE

Luis Suñer Casademunt

ARCHIU DRAMÀTICH-MUSICAL DE ANGEL GUIX - BARBARÀ, 2, 2.ª

BARCELONA

1905

10

LA BOHÈME

LA BOHÈME

Comedia en un acte

ORIGINAL DE

LLUIS SUÑER CASADEMUNT

Estrenada en lo Teatre Circo Espanyol

la nit del 29 de Juny de 1905.

BARCELONA

Imprempta de MANEL TESIS

Tallers, 6, 8 y 10

1905

Ningú podr  traduir, representar ni reimprimir aquesta obra sense perm s del seu amo.

La «Sociedad de Autores Españoles» es l'única encarregada del cobro dels drets y ab ella, á sos representants, deur n entendre's quants vulgan representar-la.

(Queda fet lo dipòsit que prevé la llei).

Al meu distingit amic

D. Marián Fuster

Sen afm.

L' Autor

677048

Personatjes

GRACIETA.	STA. GUITART.
PEPA.	SBA. MORERA.
SR. GERVASI.	SR. RUBIO.
SISSET (1).	» GINESTET.
RÓMULO (2).	» DELHOM.
SALVADOR.	» BELY.

1.er Apunte, Guitart.

Época actual. Dreta y esguerra del actor.

- (1) L' actor encarregat d' aquest paper, deurà assessorarse d' un mímich, á fi de que resulti just.
- (2) Aquest personatge, vestirà bastant deslluit, usará sombrero de grans alas, cabells á la romana, bigoti y lutzana una mica exagerada, no massa, no fem bromas.

ACTE ÚNICH

Sala de modesta apariència figurant l' obrador d' un sastre. Porta al foro y una altre á la dreta, al costat una finestra. A la esquerra una porta en primer terme, y una altre en segón. Devant de la finestra un taulell ab panyos, patróns, regla, estisoras, etc. Una mica mes cap al mitx, un petit veŕllador y dos ó tres cadiras.

ESCENA PRIMERA

GRACIETA á la finestra y apartantsen als poch moments. Siset cusint. Aquest es un coix d' aquells que caminan saltironejant y las paraulas que van subratlladas, las expressará ab signes mimichs imitant els artistes de pantomimes. Ademés expressará també ab aquesta forma algunas de las paraulas que senti als altres actors. Aixó 's deixa al bon criteri, perquè tampoch resultés fatigós y monótono al públich: á poch GERVASI.

GRAC. Ja 'l pare l' ha vist. Adiós, si serém desgraciats. Será qüestió de taparse las orelas; no sé porque li ha de tení aquesta manía, y tot perquè es un bon noy. De segur que si sigués un poca solta, que sapigués entabarlo, encare que fos un perdut, se 'l miraría ab millors ulls.

SIS. Que vol dir que té alguns ulls de repuesto segóns li convinga?

GRAC. Ves á paseig.

SIS. Ocalá pogués ferho; *pero tinch de cusir.*

GRAC. Veurás, no mi parlis ab signos, perquè no só muda, gracias á Deu.

- SIS. Perqué vosté no es fassionada ab la pantomi-
ma com jo.
- GRAC. No, noy, no; ni gota.
- SIS. Jo no tingués la tara de la cama.
- GRAC. Qué farías?
- SIS. *Fora pierrot.*
- GRAC. Qué vols dir ab aixó?
- SIS. Que fora *pierrot.*
- GRAC. Que foras qué?
- SIS. *Pierrot*, no m' ha entés?
- GRAC. No, y no t' escarrassis, perque parlant ab las
mans, fas molt poca feina ab l' agulla.
- SIS. Que fora pierrot.
- GRAC. Ah, vamos; aquells que van ab la cara enfa-
rinada com el carnestoltas quant es mort!
- GERV. (Pe 'l foro) Que mes mort que 'l nyicris que ara
mateix era aquí al devant. ¿Que 't pensas que
no t' he vist á la finestra?
- GRAC. Endevant; ja la tenim armada.
- GERV. Ell si que semblava que feya 'ls armats, pero
creume que 'l día menos pensat trovará (Fent
signo de pegar) el capitá Manaya. (Siset fa signos per el
sol de que s' estiman, Gervasi ho repara). Estigas quiet tú,
ventante las moscas. (Siset signa que no hi es tot).
Sembla impossible que t' agradi aquell lla-
gostí: Que 'n deu haber fet de badalls de
gana desde qu' es al mon, perque de segur
que ja vé escanyat de llet.
- GRAC. Ha de saber que té molts 'llissóns, y que ade-
més toca á un café de Sans.
- GERV. Donchs ja pots dir que aquest café plegará.
- GRAC. Perqué ell hi toca?
- GERV. No, dona; perqué si 'l café es de Sans, es na-
tural que s' en vagi al cel.
- GRAC. Y ara compon una missa.
- GERV. Deu ser de difunts, per tocarla á n' els fu-
nerals.
- GRAC. Vosté tot ho pren á broma.
- GERV. Ja la veurás la broma si puch arreplegarlo
bé, perqué hi baixarem ab aquest, y li toca-
rém una pessa á quatre mans sobre las cos-
tellas.
- GRAC. No sab vosté cuantas ni han que 'l pendrian
de bona gana.

GERV. Y tú ho saps cuantas ni ha?

GRAC. No las he contadas.

GERV. Vuy dirte que si saps cuantas ni há, que no 'm dona la gana que segueixis aquesta beneytería.

GRAC. Vosté pot en tot cas manarme á mi, pero y si á n' ell no li dona la gana?

GERV. No la deu pas haber deixada desde qu' es al mon la gana; prou que se li veu ab la cara.

GRAC. Vosté 'm vol fer desgraciada. (anantsen p r la esquerra)

GERV. Tu desgraciada, que ja de nom et dius Gracia, que á Gracia van criarte y sempre al café beus graciosas? No 't sembla que tinch rahó, Siset?

SIS. Veurá, un *pare* sempre 'n té de rahó (Gervasi ha anant cap al taulell y está distret).

GERV. Un qué has dit?

SIS. Un *pare*.

GERV. Qué?

SIS. Un *pare*.

GERV. Qué?

SIS. (Cridant) Pare!

GERV. Donchs perquè no ho dius la primera vegada!

SIS. Ja ho he fet: pero com que no 'm miraba.

GERV. No duch pas cotó á las orellas.

SIS. No las necessita las orellas, no veu que li deya ab mimica?

GERV. Ves al diable.

SIS. Y donchs, senyor Gervasi, tant mateix s' inaugura avuy la Societat?

GERV. Si, noy; tot está apunt. Que no hi vindrás?

SIS. Que hi faría jo?

GERV. Lo que hi fassin els altres.

SIS. Si tingués las camas dretas igual, si que ho faría lo que fessin els altres, pero com vol que balli jo?

GERV. Aixó ray, posat ben content.

SIS. Que vol dir que se 'm allargaría la cama?

GERV. Home, com que diu que 'ls que estant molt contents, ballan ab un peu!

SIS. Cà, ca, á la pantomima. (Gervasi 's posa á marcá y tallá panyo darrera 'l taulell).

GERV. Tot son gustos, pero jo hi trobo molt poca

- solta. Que mes senzill qu' enrahonar; que son muts per ventura?
- SIS. Si, prou, muts; si sentís els Nofris parlant tres ó quatre llenguas.
- GERV. Y donchs, escolta; si tú tinguesses las duas camas iguals, caminariás coix per gust?
- SIS. No; aniria mes dret qu' un pi.
- GERV. Donchs no sé perque volen las llenguas aquets que diu que 'n saben tantas, si no las fan servir.
- SIS. Es que la pantomima es mes dificil.
- GERV. També es mes dificil caminar camas enlaire, y tothom va de peus á terra.
- SIS. *Vosté y jo ab aixó sempre disputém.*
- GERV. Ves á dir á la Gracia si ha vingut la pessera del carrer de Jupí. (Siset s' aixeca y saltironant entra á la porta per la que ha desaparegut Gracia, tornant dessé guida á l' escena).
- SIS. Diu que no, senyor.
- GERV. Ah! preguntali si en Rómulo ha deixat cap recado. (Siset fa 'l mateix).
- SIS. Senyor Gervasi; diu que no l' ha vist. (Sentantse esbufegant). Déixam seurer!
- GERV. Com has fet tant camí!
- SIS. He anat y vingut corrent dos vegadas de Gracia á sant Gervasi sense pendrer cap tram-vía. (Dantli uns pantalóns) Tingui; ja están aquets pantalóns.
- GERV. Bueno, repassa aquesta americana, que l' hem d' entregar aquest mitx día. (Li dona. Siset s' assen).

ESCENA II

Dits, PEPA pe 'l foro, ab un petit farcejl que deslá entregant dos ó tres pessas.

- PEPA. Que Deu hi siga.
- GERV. Ola, Pepa; gracias á Deu. No fa gaire estona que parlava de vosté.
- PEPA. D' una servidora? Y aixó?
- GERV. Si, perquè no mes me faltava la ermilla, y es un parroquiá que hi vuy quedar bé.
- PEPA. Donchs ja li porto. (Ho deixa demunt del taulell). Ja ho sap, en qüestions de paraula, la noya y una

servidora. mal ens está 'l dirho, som la mapa; y que la feyna ja se la pot mirar. Ja ho sab, si may té cap pessa d' algún parroquiá de compromís, pósila á las mans de la noya que quedará content.

GERV. M'en recordaré.

PEPA. Ay senyor! Si 'l meu difunt no hagués sigut tant beneyt, podria la filla del meu cor par-tar sombrero com mes de quatre marcolfas que 's passejan, y no está ab la agulla als dits desde punta de día hasta las tantas.

GERV. Que hi farém!

PEPA. Ja ho pot ben dir. Prou que se 'ns coneix ab tot, que no som unas qualsevols y que venim de bona familia.

GERV. Siset, té, passahi la planxa. (Dantli una pessa).

SIS. *Hi vaig desseguida.* (S' aixeca, pren lo que li dona Ger-vasi, entra á la primera esquerra tornant á surtir aviat. Pepa s' el mira).

PEPA. (Pobret, ves quina desgracia ser mut.) Y es de naixensa el defecte d' aquest jove?

GERV. De naixensa, no; però de quan era molt petit.

PEPA. Una servidora tenia entés qu' aixó venia del neixer.

GERV. Tota edat es bona per trencarse la nou del coll.

PEPA. Pero vol dir que li vé del coll aixó?

GERV. No; d' una caiguda.

PEPA. D' una caiguda? Si qu' es estrany.

GERV. (Aquesta dona s' estranya de tot).

SIS. *Cuant era petit vaig caurer de bras.*

PEPA. (S' al mira ab la boca oberta). Jo no l' he pas entés.

GERV. ¡Ni jo tampoch l' entench may! Parla, home!

PEPA. Si, ves com vol que parli, pobret!

SIS. Bueno, home!

PEPA. (Fent un crit) Jesús, María, Joseph!

GERV. Que li passa?

PEPA. O las orelas me xiulan, ó 'm sembla que ha parlat.

GERV. Y es clar que si.

PEPA. No m' ha dit qu' era mut d' una caiguda?

GERV. No li he dit tal cosa.

PEPA. Com que no, si ara mateix acaba de dirrho!

GERV. Jo li he dit qu' era coix d' una caiguda.

- PEPA. Com que parlaba ab signos, jo m' he cregut qu' era mut, y aixó es lo que li preguntava.
- GERV. (A Siset que torna á seurer) Ho veus, ximplici?
- PEPA. Ja li dich jo que m' ha sorollat tota. Vaja, ara ho entench. Parla ab signos com fan de vegadas pel carrer els noys que venen diaris.
- SIS. Qué vol di 'ls noys que venen diaris; y 'ls mímichs?
- PEPA. Es igual, home. Donchs si, senyor Gervasi; com li deya, creguim que no n' hauría tingut cap necessitat de tenir dispesas y de que la noya 's guanyés las caixaladas. Pero del meu difunt, tothom ne feya 'l bon Jesús, y una, sab, com es dona, no es may escoltada; y que puch ben dirli, que llevat de que 'l treballá li era un xich repelós, y que algún vespre me l' habían d' acompañar una mica marejat, no 'n tenía res que dir, pobret: Deu me l' hagi perdonat. Però radera 'ls negocis, sens en va anar tot.
- GERV. Y quins negocis feya?
- PEPA. Que li diré jo; ara inventava una cosa, ara n' inventava un altre.
- GERV. Las nits que 'l portavan marejat, debía ser las que inventava mes.
- PEPA. No ho sè; pero cregui que 'm tenia aburrida, perquè tot s' ho gastava omplint á casa de trastos, que quant va morir-se, vaig haver de cridar un drapaire, que quasi no me 'm va dar de tot ni per pagarli la caixa. Y lo pitjor es que algunas vegadas había estat á las portas de la mort radera las sevas caborias. Tant aviat era una máquina per volar que al provarla al cel-obert de casa, va trencarse una cama ab la caiguda que va fer, com era una eyna per aturar els caballs desbocats, que van passarli per damunt, deixantlo fet un *axioma*.
- GERV. Si que pot dir....
- PEPA. Si, fill meu; m' en vaig veurer de totas.
- GERV. No, qui s' en va veurer de totas va ser ell, segóns vosté s' esplica. Encare com no va inventar un contra-cas pe 'ls tantos.
- PEPA. Prou li hauría valgut mes.

GERV. Que dú la llibreta?

PEPA. (Dantli) Si, senyor; tingui.

GERV. (Contant) Quince pessetas, no es aixó?

PEPA. No, senyor, disset y mitja. Hi ha d'afegir l'ermilla que m'en fan las dos pessetas, y cincuenta centims de l'altre día que m'en fan mitja.

GERV. (Donantli) Es vritat; si es servida.

PEPA. Y escolti, que m' en desolvidava. Que m' ha dit la noya d' una societat que vosté no se que hi trafiqueja?

GERV. Jo no hi trafiquejo res, perquè allí no es qüestió de tráfechs.

PEPA. Be, vaja; mare de Deu, vuy dir....

GERV. En soch el president y res mes. Millor dit, el pare de la criatura, porque 'm cuido de tot.

PEPA. Y d' aixó 'n diu res mes. Suposo que deurá ser una cosa lluhida.

GERV. Ja ho veurá si hi vé. Aquesta nit s' inaugura; hasta jo l' he batejada: «La Bohème». (Ab totas las lletres).

PEPA. Hi ha tingut gust ab el nom.

GERV. Es el de l' ópera que m' agrada mes. Miris si m' agrada, que si ara tingués una filla li posaria Mimí.

PEPA. ¡Ay quin nom! Aixó no es gaire net.

GERV. Perqué no es net?

PEPA. Vosté dirá... Pi-pi!

GERV. No, dona. Mi-mi!

PEPA. No l' había sentit may: y vol dir que hi es al calendari?

GERV. Aixó si que no ho he mirat.

PEPA. Bueno, no 'n parlem mes: si 'm dona invitació hi vindrém, perquè vuy que la noya 's distregui d' un poca vergonya de dispesé que va ensibornarla y 'm va ensiborná á mi tres mesos de dispesa y un guardapelo ab cabells del meu difunt.

GERV. Digui que li va pendre 'l pel de totas maneras.

PEPA. Si algún día 'l trobo, l' aixafó.

GERV. Mal fet; que 'n farà del guarda-pelo aixafat?

PEPA. No, si vuy di al dispesé. M' agafo á n' aquella caballera que porta, que prou se quedará mes pelat que si s' hagués fet arrasar á cero.

GERV. Es un d' aquells dels cabells llarchs?

- PEPA. Si, y ab un sombrero com un parayguas.
- GERV. Ab lo que vosté m' ésplica, deu ser un bohemí. Ja m' es mes simpátich.
- PEPA. Lo qu' es d' escayent y ditxaratxero, no pot negarse que ho es.
- GERV. A mí m' engrescan els que fan aquesta vida, perquè tenen sempre molt bonas surtidas.
- PEPA. Donchs creguí que la surtida que va fer á casa, no ho va ser gaire de bona. Que jo 'l puga arreplegar!
- GERV. Pòbre xicot! No la deu haber vista vosté «La Bohème»?
- PEPA. No, senyor, no.
- GERV. Donchs tot son xicots aixís.
- PEPA. Valents pocas vergonyas.
- GERV. No ho creguí; ho fan sense malicia.
- PEPA. Bueno, que no tingan malicia, pero que tingan cuartos per la dispesera.
- GERV. No veu que quan ne tenen, son del primer que 's presenta.
- PEPA. Donchs aquet de casa ho feya al revés; es quedava ab els cuartos del primer que 's presentava.
- GERV. Veig que li té mala voluntat.
- PEPA. Vosté dirá si li puch tenir gayre bona. També 'm faría gracia á mi, que m' ho espliquessen d' un altre.
- GERV. Miris, el pianista que tinch llogat per la societat, també es aixís mateix. Días enderrera, s' en va endur un vestit que hi había aquí, á punt d' anar á fer la entrega. Y que diría que m' hi va deixar?
- PEPA. Potsé 'l vell qu' ell duya.
- GERV. Ca! La papeleta d' empenyo. (Rient).
- PEPA. Si s' ho pren d' aquesta manera ray!
- GERV. M' en ha fet á l' alsada d' un campanar, pero jo las hi passo totas, no mes perquè es bohemí.
- PEPA. Donchs creguí que á mi, el que me la fá me la paga. Ell que procuri no trovarme.
- GERV. Deixiho correr, dona.
- PEPA. Ell haurá de correr. Vaja, passihobé ab la companyía! Ja tornaré á buscar las invitacions. (Anantsen pe 'l foro).
- GERV. Com vulgui.

ESCENA III

CERVASI, Siset

GERV. Qu' es estrany que no hagi vingut encare 'n Rómulo. Segur que deu dormir. Voldria que provés el piano. Avisam si ve. Ho sens?

Sis. *Aixís que vinga 'l cridaré.*

GERV. Que vols dir ab tot aixó?

Sis. Que bueno, home.

GERV. Aixís: ja 'm tens marejat ab aquesta bellugadissa de brassos. (S' en va per la primera esquerra).

ESCENA IV

Siset, á poch RÓMULO pe 'l foro

Sis. Sembla impossible que no 'ls agradi la pantomima. Ves si no valdria mes que tot el mon parlés aixís y ens entendriam tant si fossin francesos com russos. Després que cada hù te 'l seu gust. El senyor Gervasi 'ls bohemis, donchs jo 'ls mímichs. (Entra Rómulo precipitadament pe 'l foro, mirant enradera). Ahont va tant esvarat?

RÓM. D' ahont vinch, tens de dir.

Sis. Bueno; d' ahont vé?

RÓM. Del carrer!

Sis. Ja m' ho penso. Que l' atropellava un cotxe?

RÓM. Un cotxe diu? Un carro-mato, el monument de Colón que 'm venia sobre; el campanar de la catedral que s' em desplomava.

Sis. Ab la Tomasa y tot?

RÓM. Ab la Tomasa, diu? Ca! home! Ab la Pepa!

Sis. No sabia que hi hagués cap campana ab aquest nom.

RÓM. No s' en diu cap de campana, pero s' en diu la dispesera mes escandalosa de quantas se dedican á matar de fam als infelissos que cauhen á las sevas grapas. Si m' arriba á posar la ma á sobre, prou hauria armat mes terratremol que la Tomasa quan se mor al-gún canonge.

Sis. Ara hi caich.

RÓM. Si caus, á veurer si 't fas coix de l' altre cama.

Sis. Ab aquesta caiguda ray, no m' he fet pas mal.

- Vuy dirli que ara comprench, que la Pepa de qui vosté parla, es la que ara acaba de sortir d' aquí.
- RÓM. No fem bromas. Ja ho sabs bé?
- SIS. Si, senyor, si: *s' en acaba d' anar d' aquí.*
- RÓM. Bueno, no 'm fassis malas accions. (Pel signos).
- SIS. Ara que hi penso, deixam cridar al senyor Gervasi. (S' en va á la primera esquerra y fá com els mimichs quant cridan y torna al prosceni). Donchs si, senyor; acaba de sortir d' aquí, y per las entressenyas, era de vosté de qui parlava; que á la qüenta s' en va anar de casa seva...
- RÓM. Y aixó ha tingut d' esplicar? Ve t' aquí lo que porta tractá ab gentota.
- SIS. No sé que ha dit de tres mesos.
- RÓM. Jo sapigués fer pantomima com tú, ja estaria en paus.
- SIS. L' hauria pagada?
- RÓM. Si, home; ab signos.
- SIS. No sé pas si trovaria cambi en lloch d' aquesta moneda. Després, d' un guarda-pelo.
- RÓM. Hasta aixó ha tingut de retreurer? Y gosa parlarne...? Un medalló prim com un tel de seba. Ja veus lo que son las cosas: jo no hauria gosat avergonyirla en lloch, dihent que una porqueria com aquella fos seva. Y com ho ha sapigut que jo venia aquí?
- SIS. Sembla que no 'l té tranquil.
- RÓM. Y que ha de tenirmhi de tranquil, home! (Siset torna á la primera esquerra á fer lo mateix de l' altre vegada). Vaja, no fassis volar mes els coloms.
- SIS. Tranquilisis, que no ho sab que vosté vingui aquí.
- RÓM. Ay quin pés m' has tret de sobre!
- SIS. Es la mare d' una pessera del senyor Gervasi.
- RÓM. Jo si que la necessitaria uná passera per sortir del ayguat si arribava á arreplegarme aquí.
- SIS. Tanta por li fá?
- RÓM. No sabs pas ab qui tractas. Ab lo que t' esplicas, no hi estieh pas gens bé, dintre aquesta casa. Ja ho va dir que me la trovaria hasta á l' escudella. Si be aixó á mi no m' espanta-

va gaire, perquè son molts els dies que 'm passa alta. Pero ab aquesta sopera no hi contava.

ESCENA V

Dits y GERVASI, primera esquerra

- GERV. (A Siset) Si que m' has cridat tu!
- RÓM. Que diu de bo 'l senyor president?
- SIS. Dos ó tres vegadas. Eh? (Á Rómulo).
- RÓM. Donchs la vritat; tampoch ho he sentit.
- SIS. No ho ha sentit, pero ho ha vist. No 's recorda que dos ó tres vegadas he vingut aquí á la porta y he fet aixís? (Fent lo mateix).
- RÓM. Aixó si que ho tinch present.
- SIS. Donchs allavoras el cridava.
- RÓM. No ho hauría dit may.
- SIS. Si, home; 'l cridava ab mímica!
- GERV. Sabs que 'm comensas á tenir aburrit ab las tevas mímicas?
- RÓM. Ja 't podrián matar, que si no tinguesses altre sistema de cridar auxili, estariás fresch.
- GERV. Prou n' hi han á san Boy de mes sabis. (Trayent-se un paper de la butxaca). Miris, estava enlestint el règlament: vegi que li sembla. «La Bohème». (Llegint pronunciant totas las lletas). «Sociedad sicalípica de bailes festivos y veladas necrológicas, festivas también, siempre y cuando la directiva lo disponga. Habrá socios de número y honorarios. Los primeros tendrán voto y podrán meter palabra en las juntas: los segundos, podrán meterla, pero no tendrán voto... Los socios de número, pagarán la cuota mensual de una peseta con cinco.... (Tomban full).
- SIS. Home digui sis pessetas.
- GERV. ...» Céntimos, para el sello. En los bailes con orquesta, los socios de número deberán poner otra....
- SIS. Un altre orquesta?
- GERV. Un' altre pesseta. (Llegint) «Los honorarios vendrán obligados en las veladas que se den en obsequio al bello sexo, á hacerles algún trabajo durante las noches que se destinen. Las

señoritas tendrán entrada á juicio de la Directiva, no permitiéndosela mas que á dos madres para cada una, á fin de evitar abusos. Si van con su padre, podrán llevar hasta tres.

RÓM. Y perquè aixó?

GERV. Perquè 'ls homes, poch ó molt, sempre fan gasto.

RÓM. Veig que atina ab tot.

GERV. Y donchs, home. (Llegint). «Sólo podrá picarse de manos una vez para hacer repetir un baile, al objeto de no molestar al pianista, y no se podrá picar de pies, bailando, para no molestar á los vecinos. Será expulsada del local, la pareja que no baile como Dios manda.

SIS. No sabia que Deu hi manés també ab aixó.

GERV. «Los socios deben guardar orden y compostura, sin extralimitarse con las palabras ni con las manos. Queda prohibido comprometer bailes, así como abusar de las señoritas, bailando más de tres bailes seguidos con la misma. De esto quedan exceptuados los que tengan relaciones.

RÓM. Si, vaja; aquets poden abusar.

GERV. Que li sembla?

RÓM. Qu' es de má de mestre (de casas).

GERV. Que potser no ha anat á probá 'l piano encare?

RÓM. El piano...? no, no senyor; pero ja 'l probarém.... (no m' en daria's poch de mal de cap, jo que no coneix una nota).

GERV. Com que diu que n' hi han uns mes forts qu' altres.

RÓM. Está clar, segóns de la fusta que son fets. Pero aixó es lo de menos, jo lo mateix toco 'ls uns que 'ls altres.

SIS. (Me sembla que aquet mano no coneix mes solfas que las que portá damunt. Sort que un piano pesa mes que un guarda-pelo).

GERV. Ja cal que 's lluheixi ab els balls.

RÓM. No 'n passi ansia, que jo li asseguro que quedaré lluhit. (Y tant lluhit).

GERV. Y avuy vosté, si no fos jo, tindria un disgust.

RÓM. (Un altre? No guanyaré per sustos).

GERV. Quant li deu á la Pepa? perquè hi hauria un escándol aquet vespre á la societat.

RÓM. Pero senyor Gervasi....

GERV. Nada, nada; jo m' ho cobraré ab el sou.

RÓM. (Si, del sou al bou). Son tres mesos á set duros.

GERV. Ja li feya baratet.

RÓM. Y que había de ser barato, home! Si vosté hagués vist lo que 'm donava, diria qu' es á preu d' or!

GERV. Y alló del guarda-pelo?

RÓM. Que també vol....

GERV. Si, home, si; no deu pas valer gran cosa?

RÓM. S' equivoca, era molt bó.

SIS. (Y á mí m' ha dit que no valia res!)

RÓM. M' hi van deixar vint duros..

SIS. (Y qu' es trapella aquest home! Ara 'ls hi ensopirá!)

GERV. Mosca! Y que 'n va fer de tanta moneda?

RÓM. (Sense saber que dir). Que 'n vaig fer! que 'n vaig fer! (Ab tó molodramátich). Veurá, tenia á un pobre amich sepultat al llit, s' estava morint, no tenia res, ni medicinas, ni llansols, ni un céntim.... jo tampoch.... que volia que fés? (Me semblá qu' aixó es d' un color bohemi ben sentimental!)

GERV. Homé... home... ja ho veig! (Després dirán dels bohemis, vés pobre xicot).

RÓM. (Donemhi uns quants tochs mes). Allá no hi había foch, ni llum, ni res. (Sembla que s' ha conmogut).

GERV. (Ab interés). Y vosté va fer com aquell de l' ópera que s' empenya la simarra?

RÓM. Aixó mateix.

SIS. (Si, pero aquell s' empenya una cosa seva, y aquest empenya lo dels altres.)

GERV. (Ab resolució). Ja está dit; esperim un moment. (Anantsen per la primera esquerra).

ESCENA VI

Dits menos GERVASI

RÓM. (Ap. tot pensatiu Siset s' el contempla). (Me sembra que hauré fet el día; lo mal es que aquesta mina avuy se m' acaba. Si tinguéis amístat ab algú

que toqués el piano, jo diria que tinch mal ab un dit y la cosa podria allargarse unas quantas setmanas, fent una especie de societat en comandita. Pero aixó hauria de ser avuy mateix avans del vespre, y ves ahont el pesco á un soci d' aquesta naturalesa. Si fos un piano de manubri, encare m' hi arriscaria. Pero un piano de teclas... tantas que n' he tocadas de teclas á n' aquest mon y justament las d' un piano son las que 'm faltan...!)

SIS. (Que li deu passá á n' aquet? Potser té malas noticias d' aquell amich malalt). (S' aixeca y s' hi acosta). *Está molt callat?* (Rómulo s' el mira y li signa que no l' ha entés). Veu com vosté també fá pantomima?

RÓM. Si, pero si tu á mí m' has entés, jo á na tú no!

SIS. Jo li he dit que vosté s' habia quedat molt capficat.

RÓM. Ja t' ho esplicaré; figurat que avuy, s' inaugura la societat, que com tú sabs, soch el pianista, y 'm trovo que tinch un dit malalt.

SIS. Un dit malalt, ja.

RÓM. Ho enténs?

SIS. Si, home; que tiene un dito enrampado y no puede hacer así. (Eusenyant un dit).

RÓM. Y ves si al vespre no puch tocar el piano, quin compromís.

SIS. (Ab socarroneria). Y tal! Y tal!

RÓM. (Me sembla que aquet sospita una mica).

SIS. Escolti. ¿Ha vist may la «Cura de moro»?

RÓM. Qué vols dí ab aixó de la cura de moro? que potser preténs que 'l dit que 'm fa mal me 'l talli en rodó?

SIS. Ca! Disbarat; allavoras si que no 'l podria tocar mes el piano, y lo que 's pitjor, á n' aquí ho faria creurer qu' es pianista?

RÓM. Qué vols dí ab aixó de ferho creurer?

SIS. Home, que no 's podria guanyar la vida com are.

RÓM. No t' entench.

SIS. No m' entén? No parlo pas ab mimica en aquest moment.

RÓM. Es que 'm sembla que vols dir...

- SIS. Mare de Deu... li torno á preguntar si ha vist alguna vegada la «Cura de moro»!
- RÓM. Sí, home; pero aquí no 's tracta de fer passar á ningú per boig com á n' aquell fondista.
- SIS. Ja ho sé; pero allá hi ha un coixet que ho arregla tot, y á n' aquí n' hi ha un que tal vegada podria arreglar alguna cosa.
- RÓM. Vejám, explícat. (Siset el fa acostá á la finestra y li signa que miri al carré. Rómulo ho fá). Ja tornas ab la pantomima?
- SIS. Que hi veu al carré?
- RÓM. Que hi veig? Tú dirás. Gent que passa.
- SIS. No s' hi fisci ab la que passa, si no ab la que está aturada.
- RÓM. (Mirant) No mes hi veig á un jove aturat á la acera del devant.
- SIS. Donchs ja n' hi ha prou. (Tornant á l' escena) Aquell jove está *enamorat* de la filla del senyor Gervasi.
- RÓM. Que aquell jove está... (Imitant el signo de Siset) de la filla del senyor Gervasi?
- SIS. Aixó mateix.
- RÓM. Bueno, pero ara ab els signos, he fet com els lloros de las paraulas, que no saben lo que diuen.
- SIS. Que aquell jove está enamorat de la filla del senyor Gervasi.
- RÓM. Bueno, ja sé una cosa més que no sabia. Pero fins aquí no sé ahont vas á parar.
- SIS. Vosté sí que no sé ahont aniria á parar si vingués la Pepa.
- RÓM. No gastic bromas pesadas, home.
- SIS. Aquell jove es *pianista*.
- RÓM. Vols fé 'l favor de no marejarme? Que 's aquell jove?
- SIS. Pianista com vosté, vuy dir, com vosté diu que ho es; y com que vosté tiene un dito enrampado, ell, els té tots deu, ben bellugadissos.
- RÓM. Sabs que tú ab una cama corras més que jo ab dugas? Quina llástima que sigas aficionat á la pantomima, perquè farías carrera. Has tingut un gran pensament. Crídal.
- SIS. Esperis, que ara no hi pot pujar aquí.

- RÓM. Que també ha estat dispesé de la Pepa?
SIS. No, home; está esperant que li fassin senyal.
RÓM. Ja s' en cuidaria ella de senyalarlo si li degués alguna cosa.
SIS. No, si la senyal li hem de fer nosaltres desde aquí la finestra.
RÓM. Desde aquí dalt? Deurá ser tirantli un test, perquè d' altre manera no hi arribará pas.
SIS. No, senyor; ab mocadó, y un cop fet, als dos minuts ja 'l té aquí.
RÓM. Donchs femli.
SIS. Calma. Ara vé 'l senyor Gervasi; ni una paraula. Vosté no 's mogui.

ESCENA VII

Dits, GERVASI

- GERV. Tingui, tingui, bona pessa. (Li dona dos bitllets y un duro).
SIS. (Noy, quins sustos.)
RÓM. Pero senyor Gervasi, si jo...
GERV. Pàgui 'l que deu y nosaltres ja ho trobarém.
RÓM. (Prenentho) (Me sembla que 't costará de trovarme).
GERV. Jo surto una estoneta. Si 's vol quedar á dinar, no 's mogui.
RÓM. Senyor Gervasi; jo no li pagaré may...
SIS. (Ja ho crech.)
RÓM. Lo que fá per mí.
GERV. No 'n parlem més.
RÓM. (No hi ha pas por de que t' en parli.)
GERV. Siset, després ves á dur el vestit al senyor Golorons; no t' en descuidis. Hasta després. (Es posa 'l sombrero, es muda l' americana y s' en va pe 'l foro.)

ESCENA VIII

ROMULO y SISET, aviat GRACIA per la segona esquerra

- RÓM. No n' hi han d' homens com el senyor Gervasi.
SIS. (No pas de tant ases.)

- GRAC. (Sortint). Siset, vigila quant el pare hagi tombat la cantonada. (A Rómulo) Vosté es aquí?
- RÓM. Si, Gracieta, pero ja estich enterat de tot y no ha de témer res. Pensi que hi ha un Deu pels enamorats.
- SIS. Si, y un altre pels pianistas que tenen un dit enrampat. Aquest vespre 'ls caso. (A Gracia). Ja ha tombat. (Mirant á la finestra). Deixim el mocador. (A Gracieta que li dona 'l mocador y ab lo qual fa una senya desde la finestra). Ho veuhem la pantomima si serveix? Ves si m' ha entés. Ja puja. Ara, Gracieta, ens hauria de deixar parlar una mica ab lo seu enamorat, perquè 'ns portém un plan, que si no s' ens esguerra 'l plan, ja veurá quin plan.
- GRAC. Semblas un timbal.
- SIS. Vosté escolti, calli y deixins fer. (Se sent un timbre).

ESCENA IX

Dits SALVADOR, foro

- SIS. Ja es aquí. Vaig á obrirlo. (S' en vá per la porta del foro tornant á sortir ab Salvador)
- SALV. Gracieta... Ah! no estás sola.
- RÓM. Ja poden fer, ja.
- SIS. No perdém temps (A Salvador). Ja es pianista de debó vosté?
- SALV. Y donchs? Que 't pensas que soch un ninot d' aquells que se li donan corda?
- GRAC. Vaya una surtida.
- RÓM. Y es clar, home.
- SIS. Ja ho sé perquè parlo! (A Rómulo) Y vosté també ho sab! (Per Rómulo) El senyor diu que també ho es de pianista. Ho diu.
- SALV. Celebro moltíssim de saludar á un company.
- SIS. Si, senyor. Don Rómulo... que mes?
- RÓM. Cuatrecasas.
- SIS. (Me sembla que ab una s' acontentaria).
- SALV. No recordo aquest nom, pero de tots modos tinch molt gust...
- RÓM. Gracias, lo mateix li dich... (Vejam si aquest xicot farà un pastitxo).

- Sis. (Per Rómulo). Lo senyor, es el pianista que té emparaulat el pare de la Gracieta, per tocar á la Societat y ara resulta que li fá mal un dit de... no se ahont, y aquest vespre no podrà tocar, y vaja... ja he enrahonat prou, ó be ara 'ls parlaré ab mímica. Enténguinse vostés, que jo ja 'ls he posat el pá á las mans y me 'n vaig á vigilar.
- GRAC. Sobre tot, Siset. (Aquest s' en va pel foro).
- RÓM. La vritat, si vosté tingués la ainabilitat de substituirme aquest vespre, me treuria d' un gran compromís y fora una ocasió perquè vostés poguessin veurers, sense que 'l senyor Gervasi sospités res, y las cosas enrahonadas....
- GRAC. Sí, qu' está ben pensat.
- SALV. Desd' ara accepto, per mes que á mí, aixó de tocar balls....
- RÓM. Si, es vritat; aixó de valls... (No mes me 'n agrada l' ayguardent).
- SALV. A mí m' encanta Litz, Berlioz, el mateix Chopin, las sonatas de Beethoven y sobre tot el diví Mozart. Vosté 'n deu conceixer algún Trio.
- RÓM. Ja ho crech; trío y remeno com me sembla.
- SALV. Jo tinch una predilecció per las fugas.
- RÓM. Jo també; n' he fet moltas á n' aquest mon.
- SALV. Ah! Vosté compón també?
- RÓM. Cregui que hi ha vegadas que ni sé com me las componch.
- SALV. Si que hi deu tenir facilitat. Aixó vosté ho deu fer quant está inspirat.
- RÓM. Ca, home, aixó ho faig quan no tinch cap diner.
- SALV. Si qu' és estrany.
- RÓM. No ho estranyi perquè m' hi trobo molt sovint.
- SALV. A estar inspirat?
- RÓM. No, home; á no tenir cap diner.
- SALV. Veig qu' es molt bromista. ¿Y á qui va tenir de mestre?
- RÓM. (Ara m' ha atrapat). Al senyor Roca. (No se si n' hi ha cap d' aquest nom).
- SALV. Jo també hi vaig estudiar una temporada. Va tenir al pare ó al fill?

RÓM. Y vosté?

SALV. Jo, al pare.

RÓM. Donchs jo, al fill.

SALV. Quin? Perqué 'l gran es mort fa temps.

RÓM. El gran, el gran. (Li pot aná á preguntar al cementiri).

SALV. Qu' estrany que jo á vosté no 'l conegui ni de nom.

RÓM. Veurá, no 'n fassi cas; á mí 'm passa 'l mateix ab vosté.

ESCENA X

Dits SISET y á poch PEPA pe 'l foro

SIS. Senyor Rómulo, que puja la Pepa!

RÓM. Que 'm diu ara?

GRAC. Y que vols di ab aixó? que pugi.

RÓM. Un rabe fregit! No m' haurá pas! (Buscant per amargarse).

SIS. Home, ara ray que té 'ls dinés...

RÓM. No 'm vinguis ab romansos, que 't pensàs que me 'ls regalan?

SIS. (Desde 'l foro). Ja la té aquí!

RÓM. M' alegre de véurela bona! (S' en vá per l' esquerra).

SALV. Qu' és tot aixó?

PEPA. (Pel foro). Ahont es aquell poca vergonya? Ja ho sé que li han dat els quartos perque 'm pagui.

SIS. (Detenint-la). Senyora Pepa!

PEPA. (No veyentlo). Nò m' el fassin fonadís, que no saben lo bona pessa qu' es.

GRAC. No foném á ningú nosaltres; vegi si 'l troba per allá dintre.

PEPA. Ja ho crech; perqué si posa 'l peu al carrer, ja puch dir bona nit; ja hauré cobrat. ¡Ay el pillo! (Entra per la primera esquerra).

SALV. Aquesta dona és una fiera. (Rómulo surt esvarat per la segona esquerra)

SIS. Ay si l' atrapa! (Gracia y Salvador están distrets enrahonant).

RÓM. Cuita; dom las estisoras.

SIS. Y ara? Que vol fé un disbarat?

RÓM. Y cá, home. (Agafa unas estisoras). Sansón va perdre la cabellera per una dona; be la puch

- sacrificar jo per quaranta duros. (Entra á la dreta de la porta del foro. En aquest moment surt Pepa per la segona de la esquerra).
- PEPA. No sé si s' ha fos. Vostés me l' amagan!
- GRAC. Y vagi en nom de Deu! Que s' ha pensat?
- SIS. Ay, ay, quin safarranxo. Pero senyora Pepa!
- PEPA. Senyora rábes!. Vejám á la porta...! Tres mesos y un guarda-pelo! (S' en vá pe 'l foro tornant á sortir á poch).
- GRAC. (A Siset). Que surti aquell, perquè si 'l pare arriba, ves que fem!
- SIS. (Anant á la porta per la que s' ha ficat Rómulo). Surti, cuiti! (Al veurel arrenat de cabell y barba esclata á riure^r). Y ara? ja! ja! ja!
- RÓM. Calla, home! (Precipitadament se treu el sombrero, pren el d' en Salvador posantli 'l seu y ell se posa 'l d' aquet dirigintse al foro y topantse ab Pepa que no 'l reconeix y s' escapa. Salvador distret ab Gracieta casi no s' en adona).
- SIS. Qué fá?
- PEPA. Ay poca... (Sense acabar la frase; no 'l reconeix). Dispen-si, no es vosté. (Fixantse ab Salvador qu' está d' esquena á n' ella y agafant una mitja cana ó un metro). Ja 'l veig! Els diners desseguida. (Dantli un cop).
- SALV. Ay! ay! (Siset no pot dir res rihent).
- SIS. Senyora Pepa!
- GRAC. Qu' es boja aquesta dona?
- PEPA. (Suptada). Ay! Tampoch es vosté.
- SALV. No, senyora; soch l' altre: vaya una gracia.
- GRAC. Podía mirarshi una mica. (Siset entra á la porta de la dreta del foro y surt ab un grapat de cabells).
- SALV. Crech que m' ha trencat alguna cosa. (Posantse las mans derrera).
- PEPA. Es á dir que m' ha fugit?
- SIS. Miris, aquí n' hi ha un tros. (Ensenyant els cabells). L' hi ha passat pe 'ls bigotis.
- GRAC. T' ha fet molt mal?
- SALV. Dech tenirhi un trench. M' agafa un cubri-ment de cor....
- GRAC. Aixó no quedarà aixís. Jo 'n faré doná part. S' en recordarà.
- SALV. Jo m' en recordaré.
- PEPA. Donchs qui li fá cambiá 'l sombrero. Ay gran-dissim pillo!

GRAC. (A Salvador). Vina, vina, que 't donaré alguna cosa.

SIS. (Mirant pe 'l foro). Ay que vé 'l senyor Gervasi.

GRAC. Deu meu! Cuita, amagat!

SALV. Ahont? Com?

GRAC. Vina ab mí, y que surti lo que Deu vulga! (Se l' emporta per la primera esquerra).

ESCENA XI

SISET, PEPA, GERVASI, foro

GERV. Vamos; ja deu estar contenta.

PEPA. Un dimoni coronat. El lladre s' ha escapat ab els diners.

GERV. No s' espanti, deu haverli volgut fé una broma.

PEPA. Si, per bromas estém.

GERV. Aquest vespre 'l trobará á la societat, dona.

PEPA. Si, esperil. Vegi que no 'l prengui per altre. No 'l veurá pas mes.

GERV. Si ha de vení á tocá 'l piano.

PEPA. Que piano ni que ocho cuartos! Pero que se l' ha cregut? Donchs l' ha enganyat com á un xino.

GERV. Que diu aquesta dona?

SIS. *Ell de pianista no ho es.*

GERV. Si 'm tornas á signar, te rompo mitja dotzena de costellas! Deus creurer que soch un carbassó.

SIS. Just; fassi una altre desgracia!

PEPA. Senyor Gervasi, no hi ha tal pianista, no es mes que un perdut sense ofici ni benefici. Pero ja pot amagarse, ja, que jo 'l trovaré, vaya si 'l trovaré, y li juro que me las pagaré tótas. A mí, á la Pepa Serrana; jo li asseguro que haig de jugarli una partida com el meu apellido.

SIS. *Els diners ja han volat.*

PEPA. Arri allá, aprenent de mut.

ESCENA XII

Dits menos PEPA; á poch GRACIA

- GERV. Escolta, has sentit lo que diu aquesta dona d' en Rómulo?
- SIS. Jo l' he sentit á n' ell mateix, y creguim que no 'l veurá mes, perquè de pianista n' es tant com jo. Miris, li ha deixat un recort. (Pe 'l cabell)
- GERV. Y ara? Que 's aquesta porqueria?
- SIS. Tot lo que tenia d' artista.
- GERV. Quin paper vindré á representar aquest vespre sense músich á la Societat!
- SIS. No s' espanti, que no 'n faltarà.
- GRAC. (Ay, el pare!)
- SIS. Tregui 'l pianista que té guardat.
- GERV. Com s' entén?
- GRAC. Pero sí....
- GERV. (Si arribés á sé...).

ESCENA ÚLTIMA

Dits SALVADOR ab el cap y part de la cara envenats

- SIS. Surti. (Desde la primera de l' esquerra y trayent á Salvador).
- GERV. (Després d' examinarlo). Me creya que no fos aquell ximple que 't fa l' os. (A sa filla que no gosa piular).
- SALV. (Moltas gracias). Ay! ay! (Queixantse).
- GERV. Que té? De que 's queixa?
- SIS. D' una carícia de la Pepa.
- GERV. De modo, que vosté també... Aquesta dona es dispesera de mitx mon. Pero lo qu' es ara no 'n pago mes de mesadas.
- GRAC. No, pare; es que s' ha equivocat, l' ha pres per altre.
- SIS. Ha fet lo que ara fa vosté, l' ha pres per altre. Miri. (Li treu las venas y Gervasi 'l reconeix).
- GERV. Ah votabán, m' heu enganyat.
- SIS. Si, pero aquest engany no li costa cap quarto, y li proporciona pianista pe 'l vespre y mes endevant, *marit per la filla*. (Gervasi agafa la mà de sa filla y la de Salvador y 'ls beneheix antes).
- GERV. Al últim t' he pogut entendre ab la pantomima, tañt, que mira... (Fa lo dit). Y prou Bohemis.
- GRAC. (Al públich). Y á vostes els convidém si volen vení á la Bohème!

PROU

GRAN
ARCHIVO DRAMÁTICO - MUSICAL

✦ DE ✦

ANGEL GUIX

Compra, venta y alquiler —————

— de ejemplares y copias de verso

~~~~~

ALQUILER DE ZARZUELAS PARA PIANO

COPISTERÍA DE TODA CLASE DE MÚSICA

PRECIOS BARATOS ✦ BARBARÁ, 2, 2.º

OBRAS DEL MATEIX AUTOR

CATALANAS

- El Cup*, drama en 3 actes y en vers.
Una hora tonta, joguina en un acte y en vers.
Un vividor, comedia en un acte y en vers.
El niu d' aucellets, (1) idili en un acte y en vers.
Els mals esperits, joguet en un acte y en vers.
La font dels enamorats, idili en un acte y en vers.
Combregar ab rodas de molí, comedia en un acte.
Timbre d' alarma, » » » »
La Bohème, » » » »
Ovella esgarriada, poema en 2 cants.
Brisas de Llevant, artículos.

CASTELLANAS

- El Capitán de la Marta*, melodrama en 5 actos.
Los Plomos de Venecia. » » 7 »
Los Pilletes, (1) » » 5 »
El Infamado, drama en 3 actos.
El Pillete y la Golfá, melodrama en 7 actos,
El Maestro de Esgrima, melodrama en 7 actos.
Juego de Pelota, (1) juguete en un acto.
Barco Pirata, (1) zarzuela en un acto.
Los Amantes de Varona, drama en 2 actos.

---

(1) En colaboración con D. Luis Millá.

Aquesta comedia 's ven:

Librería de A. Lopez: Rambla del Mij, 20

Jd. Vda. Mayol: Fernando VII

Jd. Pnig: Plassa Nova, 5

Jd. St. Millá: Sant Pau, 21

Preu: **UNA** PESSETA
